

Pas a desnivell

Una comparança desafortunada

Fa poques setmanes, un rotatiu barceloní va publicar un article que es referia a la situació política de Mèxic. L'autor, en Jaume Miravittles, és una personalitat que va jugar un paper polític important en una època transcendent de la nostra història. És, també, un periodista excel·lent i un coneixedor atent de la política internacional.

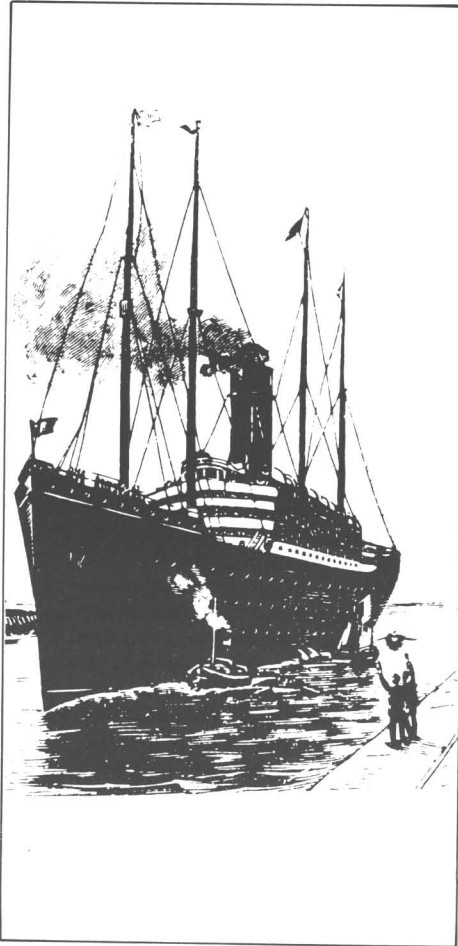
Jo no puc vantar-me d'ésser amic d'en Miravittles. Ens hem vist poquíssimes vegades i no recordo cap conversa llarga amb ell. Per a mi, és un conegut cordial que em mereix simpatia.

Aquest preàmbul pot semblar perfectament innecessari, però no ho és si es té en compte que no em proposo d'encetar una polèmica, sinó expressar un punt de vista diferent, a les bones, amb tanta prudència com em sigui possible. En el seu article, en Miravittles afirmava que el règim polític de Mèxic s'assembla molt al que va implantar a Espanya el general Franco. Basava la seva opinió en el fet que a Mèxic hi ha un partit polític oficial, pràcticament únic, tot poderós, i uns sindicats sota un sever control del govern. En tot cas, m'atreviria a assegurar que la semblança no passa d'aquí, i encara amb reserves considerables. És cert que el partit oficial és al poder de fa molts anys (des que va acabar la Revolució), però no és l'únic. Entre altres, existeix un Partit Comunista que porta una vida una mica monòtona, aparentment tranquil·la, fa l'afecte que sosté una entesa amb el govern que han mantingut els successius presidents de la nació. Amb alts i baixos, és clar, com passa entre les millors famílies, però amb detalls molt civilitzats. Si no m'equivoco —almenys era així durant els anys que vaig viure a Mèxic—, el govern dispensava al Partit Comunista una certa protecció, com ara la de proporcionar-li les quotes de paper imprescindibles per a la seva premsa. Els malpensats deien que això era una mesura de pressió encoberta, perquè el govern podia deixar sense publicacions el Partit Comunista, si en un moment determinat arribava a fer-li nosa. Potser sí, però ens consta a tots que el general Franco no es valia de subtils d'aquesta mena.

També és veritat que les organitzacions sindicals estan fortament controlades pel govern. Però cal tenir present la complexitat ètnica i social de Mèxic, molt més complicada que la que hi havia aquí quan el generalíssim ens va salvar a

garrotades, terrible contingència de la qual encara no ens hem refet.

En tot cas, les semblances no excedeixen d'aquests estadis una mica vagues. En canvi, les diferències són enormes. En primer lloc, la Constitució mexicana disposa que el mandat presidencial ha de tenir una durada de sis anys, i que

en cap cas el president no podrà ésser reelegit; això s'ha mantingut amb un rigor total, que no té res a veure amb els cabdills vitalicis que han actuat (segons ells) *por la gracia de Dios*, una manera blasfema de carregar el mort a la Providència.

En segon lloc, Mèxic és una república federal. La denominació oficial del país és la de *Estados Unidos Mexicanos*, i cada un dels Estats que en formen part, en tots els documents públics, fan constar la seva condició de *Estado libre y sobe-*

rano. Si aquest sistema funciona més o menys bé, ja seria qüestió d'estudiar-ho a fons, sense perdre de vista que hi ha poquíssims països amb prou força moral per a erigir-se en model i donar lliçons als altres. Per descomptat, l'Espanya de Franco no era un punt de referència que servís de comparança. I amb l'Espanya actual ja veurem què passa, perquè sofrim un encallament penós pel que fa als noms i als símbols, tot just en el moment de néixer una Constitució amb més recels que ganes d'aplicar-la.

Però a part de tot això, la diferència grossa és que a Mèxic hi ha un marge de llibertat que aquí s'ha conegut molt rarament, si és que mai ha arribat a assolir-ne algun que s'hi assembli. La llibertat de cultes, per exemple, és total, amb la sola prohibició de manifestacions públiques que, pel seu caràcter, puguin ésser motiu d'enuig per a les altres maneres de sentir o de pensar. La llibertat d'associació està subjecta a requisits legals de simple tràmit i tothom pot agrupar-se d'acord amb les inclinacions cíviques, culturals o de l'esperit que la consciència li dicti. En aquest sentit, els catalans tenim amb Mèxic un deute de reconeixença que seria injust oblidar. Ens van permetre, sense entrebancs de cap mena, publicar totes les revistes i tots els llibres que podiem. No dic «volíem» perquè això ja era més cosa de les nostres possibilitats que dels nostres desigs, però vam comptar amb encoratjaments molt estimables. Teníem els nostres locals per a reunir-nos i celebrar-hi festes o commemoracions patriòtiques, conferències sense control governatiu dels temes, actes polítics o de senzilla convivència. No recordo que mai, en cap ocasió, la policia mexicana hagués intentat retallar les nostres activitats.

Parlo en temps passat perquè es tracta de comparar el sistema mexicà amb el règim de Franco. Em consta que les coses continuen igual, i que no és un privilegi atorgat als catalans, sinó que en gaudeixen grups de residents de tot el món. Hi ha, naturalment, uns límits que no es poden transgredir, com a tot arreu, i problemes greus, també com a tot arreu. Però no vaig veure enlloc, en cap moment, la similitud amb l'Espanya franquista, de la qual tant en Miravittles com jo, com tants milers de catalans i d'espanyols, vam haver de sortir precisament perquè estimàvem la llibertat. ● PERE CALDERS